

**‘Mijn kinderen moeten leren lezen en schrijven.....
.....want ik kan het niet’**

Bert Golstein en
Marie-Anne Raaijmakers
Cubiss Limburg – 30 augustus 2018

Onderwerpen

1. Laagtaalvaardige ouders: achtergronden
2. Onderzoek en verkenning naar verbinding preventieve en curatieve aanpakken
3. Ervaringen uit de praktijk: Bert Golstein
4. Hoe verder?
5. Samen verkennen?

1. Achtergronden

- Zo'n 1,3 miljoen Nederlanders tussen de 16 en 65 jaar
- Dit is 1 op 9 mensen!
- 2,5 miljoen Nederlanders in totaal
- 65%: autochtoon
- 11,9%: landelijk gemiddelde
- % in Limburg?
- Circa 90.000 jongeren tussen 16 en 24 jaar (toekomstige ouders!)
- Het aantal laaggeletterden groeit!

Laaggeletterdheid wordt doorgegeven

- Ongeveer de helft van de laaggeletterden heeft **jonge** kinderen.
- **Ouders** hebben van iedereen de grootste invloed op de taalontwikkeling van kinderen.
- Cruciaal = **leesopvoeding**

Leesopvoeding

Leesopvoeding =

- leesvoorbeeld (attitude) +
- leesbegeleiding (o.m. voorlezen) +
- leesaanbod (bibliotheekabonnement, kranten, boeken)

De leesopvoeding kan **stimuleren**
maar ook **belemmeren!**

Verschillen taalontwikkeling 1,5 - 2 jarigen

Zichtbaar via woordenschatontwikkeling:*

- Kinderen van hoog opgeleide ouders horen **2.153 woorden**
- Kinderen van laag opgeleide ouders horen **616 woorden**
- Het verschil kan oplopen tot **30 miljoen** woorden voordat een kind 4 is.

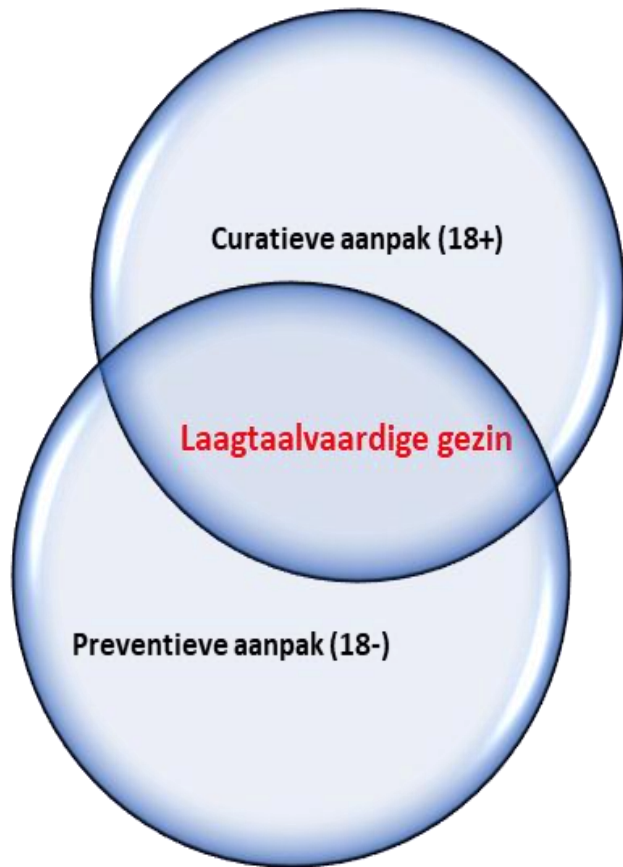
*gemiddelden per uur

De cyclus van laaggeletterdheid

De kans dat laaggeletterde ouders hun laaggeletterdheid doorgeven aan hun kinderen is **groot!** (intergenerationele laaggeletterdheid)

2. Onderzoek ....en verkenning

- Preventieve en curatieve aanpakken (TmmT) lopen **veelal parallel** aan elkaar
- Er zijn lokaal goede voorbeelden: het begint bij **bewustwording**
- Een **zorgvuldige aanpak en lange adem** is nodig voor succes en er liggen kansen!

Verkenning: intern

- Gesprekken met medewerkers binnen zowel preventieve als curatieve aanpakken
- Strategische verkenning in aansluiting op bestaande visie en beleid
- Klantreis (bijeenkomst teams FO en Educatie)
- Personeelsbijeenkomst (met discussie n.a.v. stellingen)
- Strategische verkenning m.b.t. leren en ontwikkelen (opleidingsplan)

Voorbeeld: klantreis

- Opdracht: verplaats je in de laagtaalvaardige ouder wanneer deze de bibliotheek gaat bezoeken.
- Vraag: hoe beleeft deze ouder de contactmomenten?

?

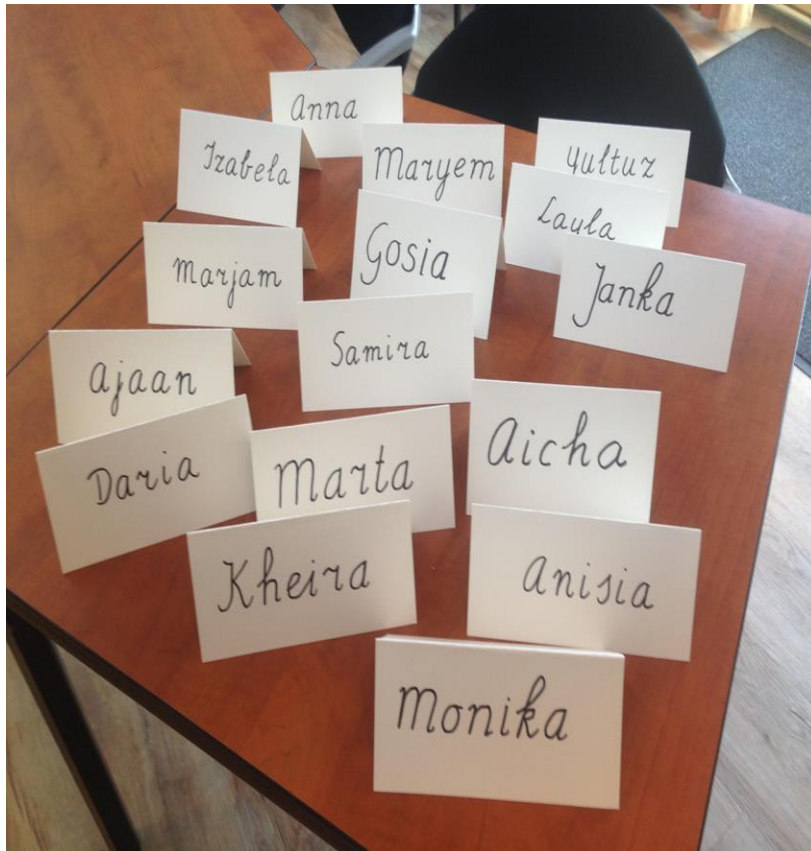
Verkenning: netwerk

- Gesprekken met professionals binnen zowel preventieve als curatieve veld
- Presentatie in VVE-netwerk
- Kick-off project laagtaalvaardige ouders
- Bijwonen lessen Taalklas ouders (Bs. Silvester Bernadette)
- Organiseren rondleiding Taalklasdeelnemers in bibliotheek

Voorbeeld: Taalklas ouders

Taalklas ouders 2017/18

Belangrijk!

- Vertrouwde gezichten
- Laagdrempelige (dichtbij) en veilige omgeving
- Betrokkenheid en 'gezien worden'
- Informele (maar geen vrijblijvende) bijeenkomsten
- Professionals (vrijwilligers) met oog voor niveau en behoefte
- Kinderopvang

3. Ervaringen uit de lokale praktijk

Samenwerking

- Rondleiding door bibliotheek als afsluiting schooljaar (feestje!)
- Door leesconsulent + consulent basisvaardigheden
- Resultaat: ervaring + draaiboek + intensivering samenwerking

4. Hoe verder?

Uit onderzoek blijkt dat een **focus op het laagtaalvaardige gezin** grote gevolgen heeft voor:

- De interne organisatie van de bibliotheek
- De positie en het werken binnen het lokale netwerk

Hierbij gaat het om: bewustwording, expertise, samenwerking, activiteiten

Hoe lokaal verder?

- Afspraken / acties binnen de school
- Afspraken / acties binnen de bibliotheek
- Afspraken / acties binnen het lokale netwerk

Hoe landelijk verder?

- Doorgaan met agenderen van het onderwerp
- Ontwikkeling van instrumenten (landelijk overdraagbaar)
- Organiseren van kennisdeling
- Stimuleren van bibliotheken (via POI's):
- Ondersteuning bibliotheken bij stappen die ze willen zetten

5. Samen op verkenning!

Hoe kunnen we van betekenis zijn in het doorbreken van de cyclus?

- Welke ideeën en kansen zie je?
- Welke rol zie je voor de bibliotheek in het (lokale) netwerk?
- Wat heeft je organisatie nodig?
- Wat heb je zelf nodig?